

Parçada Anlam - 5 (Bilgilendirici ve Hikâye Edici Metinler - Hikâye Unsurları - Gerçek ve Kurgusal Unsurlar - Metnin Dil ve Anlatım Özellikleri)

1. Yemek odasındaki guguklu saat altıyı vururken kısa boylu, geniş omuzlu, ihtiyar adam hüzünlüydü. Kok kömürü ve odunla yakılmış ateşin karşısında bulunan koltuktan binbir güçlülkle kalktı. İki saattir, Paris'ten dönecek olan kızını bekliyordu. Beş haftalık ayrılıktan sonra kızına ve torununa kavuşacaktı.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kahramanın fiziksel özelliklerinden bahsedilmiştir.
- B) Anlatım birinci kişi ağzından yapılmıştır.
- C) Öyküleyici anlatımla yazılmıştır.
- D) Mekân ve zaman öğelerine yer verilmiştir.

2. Bilim insanları, İngiltere'deki bir adada Avrupa'nın en büyük kara dinazoruna ait olduğu düşünülen bazı kalıntılar keşfetti. Yaklaşık 125 milyon yıl önce yaşadığı ve 10 metre uzunluğunda olduğu düşünülen yırtıcı hayvanın kalıntıları adanın güneybatısında bulundu. Kalıntıların iki bacaklı ve suratı timsahı andıran bir dinozora ait olduğu düşünülüyor.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.
- B) Karşılaştırmaya yer verilmiştir.
- C) Örneklemeye başvurulmuştur.
- D) Benzetme yapılmıştır.

3. Göller, karalarla çevrili su birikintileridir. Yanardağ patlamaları ya da yer kabuğundaki hareketlerden dolayı toprağın çökmesi sonucunda karaların ortasında çukurlar meydana gelir ve bu çukurlar yer altı ve yer üstü sularıyla dolarak gölleri oluşturur. Bu çukurların kimi çok küçük, kimiye oldukça büyük olduğundan yeryüzünde küçüklü büyüklü pek çok göl bulunur. Bunlardan biri olan Hazar Denizi yaklaşık 386 bin kilometrekarelik yüz ölçümüyle dünyanın en büyük gölüdür. Hatta bu kadar büyük olduğu için deniz olarak adlandırılmıştır.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Karşılaştırma
- B) Sebep-sonuç cümlesi
- C) Örneklendirme
- D) Abartma

4. Aşağıdakilerden hangisi öyküleyici bir metin değildir?

- A) Doktor beni dikkatle dinledi, güzelce muayene etti. İlaç yazdı. Hiç acele etmiyordu. Bir an önce muayeneyi bitirip hastayı göndermek gibi bir telaşı yoktu.
- B) İki çocuk neşeyle alt kamaraya indi. Dolaplardan ağırları ve oltaları alıp hızla yukarıya çıktı. Ufaklık, ağın ucunu denize doğru atarken "Yunus, Yunus..." diye seslendi.
- C) Ömrün her çağı güzeldir, ihtiyarlığın da. Yeter ki ömür iyi yaşanmış olsun. Yeter ki ihtiyarlayıncaya kadar geçen dönem iyi geçirilmiş olsun. Büyük işler kuvvet ve çeviklikle değil, düşünce ile başarılır.
- D) Yaşlı çiftçi, kayanın yanına oturdu ve kendi kendine gülmeye başladı. Birkaç kazma darbesiyle kolayca parçalanabilecek bu kaya yüzünden ne kadar sıkıntı çektiğini düşündü.

5. Tilki çok acıkmış ve bir bağa girmiş. İştah açıcı üzüm-lerden yiyerek karnını doyurmak istemiş. Ancak bir türlü yetişip de o güzelim üzüm-lerden yiyememiş. Bu sefer de "Önemli değil canım, nasıl olsa hepsi ekşiydi." demiş.

Bu metinde olayın geçtiği yer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orman
- B) Yol
- C) Bağ
- D) Köy

6. Okula başlıyordum. İçimi bir sevinç kapladı. Güneş yeni doğduğu için ortalık tam olarak aydınlanmamıştı. Yataktan kalktım yavaş yavaş, yüzümü yıkadım. Kahvaltı hazırdı. Masada zeytin, peynir, yağ ve bir de yumurta... Ağzıma zorla aldığım lokmaları yutamadım. Yalnızca çayı içtim. Annem yediklerime bakmadığı için beni zorlamadı.

Bu hikâyede anlatılan olayın geçtiği zaman aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Sabah
- B) Öğle
- C) İkinci
- D) Akşam

Parçada Anlam - 5 (Bilgilendirici ve Hikâye Edici Metinler - Hikâye Unsurları - Gerçek ve Kurgusal Unsurlar - Metnin Dil ve Anlatım Özellikleri)

7. **Kurdun biri, nehirden su için bir kuzuyu gözüne kestirmiş. Kuzuya, "Sen benim içtiğim suyu niye bulandıryorsun?" demiş. Kuzu, "Ben sizin suyunuzu nasıl bulandırırım? Siz yukarıdasınız, ben aşağıdayım. Su yukarı doğru akıyor ki!" demiş.**

Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde küçük bir kulübede karısı ve yedi çocuğuyla birlikte yaşayan yoksul bir oduncu varmış. Oduncunun en küçük çocuğu Parmak kadarmış. Bu yüzden ona Parmak Çocuk adını vermişler. Günün birinde Parmak Çocuk ve kardeşleri ormanda yalnız kalmışlar ve ne yapacaklarını şaşırılmışlar. Parmak Çocuk, hemen bir ağaca tırmanmış ve ileride bir ev görmüş. Gidip kapıyı çalmışlar. Kapıyı açan kişi "Burası devin evidir. O, evinde kimseyi istemez. Hemen gidin buradan!" demiş.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerin ortak yönlerinden biridir?

- A) Tekerleme kullanılması   B) Olaya dayalı olması
C) İkillemelere yer verilmesi   D) Benzetme yapılması

8. Serdar'ın akvaryumunda birbirinden güzel üç tane balık vardı. Serdar bu balıklara gözü gibi bakıyor, hiçbir şeylerini eksik etmiyordu. Bu kadar ilgi ve sevgiye rağmen balıklar çok mutsuzdu. Altın renkli balık, siyah renkli balığa bakıp iç çekiyor ve "Ne güzel bir rengi var, hele uzun siyah kuyruğu, yüzerken ne de güzel dalgalanıyor! Ne olurdu ben de onun gibi siyah olsaydım ya da şu kırmızı balık gibi kırmızı olsaydım?" diyordu. Kırmızı renkli balık ise "Ne olurdu ben de siyah balığa benzeyip geceler kadar kara ya da şu altın renkli balık gibi pırıl pırıl olsaydım?" diye üzülürdü. Siyah renkli balığa gelince o da "Neden kırmızı ya da altın gibi pırıl pırıl değilim?" diye söylenirdi.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Olayın geçtiği zaman bellidir.
B) Kurgusal unsurlara yer verilmiştir.
C) Deyimler kullanılmıştır.
D) Öyküleyici anlatımdan yararlanılmıştır.

9. Vakıf, kişisel bir çalışma ve gayretle elde edilen imkânların ve mal varlığının gönül rızasıyla paylaşılmasını öngören hukuki bir sistemdir. Tarih boyunca süregelen yardımlaşma ve dayanışma duygusunun kurumsallaşmış hâlidir. Vakıflar, tüm insanlığın mutluluğunu amaçlar; belli bir amaçla kurulur ve bunun dışında faaliyet gösteremez.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilgilendirici bir metinden alınmıştır.
B) Açıklayıcı anlatımdan yararlanılmıştır.
C) Tanımlama yapılmıştır.
D) Örnelemeye başvurulmuştur.

10. Aşağıdakilerden hangisi hikâye edici bir metin değildir?

- A) Her gün kızak kayma yarışı yapıyorduk. Caminin yanındaki çarşıya çıkan yokuş, oyun yerimiz olmuştu. Üçümüz, kızağı çekerek yokuşun başına varıyor, oradan aşağıya kadar kayıyorduk.
B) Çiftçinin atı, sahibine uzun yıllar hizmet etmiş ama sonunda çalışamayacak kadar yaşlanmış. Bunu iyice anlatan sahibi, atına "Sen artık dinlen, yıllarca çalıştın ve çok yoruldu." demiş.
C) Sibiry kurdu, kızak çekme ve bekçilik işlerinde iyi olan, sıcağı sevmeyen bir köpek türüdür. Gözleri ürkütücü görünen Sibiry kurdu, aslında sakin bir ruh hâline sahiptir. Ağırlığı 45-60 kg aralığındadır.
D) Ahmet ve Ali, ağacın dalını eski bezlerle ve hasır parçalarıyla sarmaya başladılar. Yoksa bu dal, kışın sonuna kadar dayanamayacaktı. Dalı sardıktan sonra diğer ağaçları da kontrol ettiler.

11. Karşımızda bir çam ormanı... Güneş çoktan doğmuş; arı, kuş, sinek sesleri etrafı sarmış. Güneş ışıkları ağaçların yaprakları arasından süzülüyor. Çam kokuları insanın ciğerlerini ferahlatıyor. Yağmur sularından oluşan incecik derenin şırıltısı etkileyici bir müziği andırıyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı duyularla ilgili ayrıntılara yer verilmiştir.
B) Anlatım I. kişi ağzından yapılmıştır.
C) Betimleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
D) Kişileştirmeye başvurulmuştur.